

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾

z dnia .....2014 r.

**w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal, w którym ma
być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy**

Na podstawie art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2013 r. poz. 1457) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy, znajduje się w budynku lub jego części spełniających wymagania określone w przepisach techniczno-budowlanych oraz przepisach o ochronie przeciwpożarowej dla kategorii zagrożenia ludzi ZL II lub wymagania uzgodnione z właściwym miejscowo komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej, w trybie określonym w tych przepisach.

2. Dopuszcza się prowadzenie żłobka lub klubu dziecięcego w lokalu znajdującym się w budynku lub jego części, innych niż określone w ust. 1, jeżeli lokal:

- 1) jest przeznaczony dla nie więcej niż 15 dzieci;
- 2) znajduje się na parterze budynku wykonanego z elementów nierozprzestrzeniających ognia;
- 3) posiada co najmniej dwa wyjścia na zewnątrz, przy czym jednym z nich są drzwi wyjściowe z lokalu, a drugim - inne drzwi lub okno umożliwiające bezpośrednie wyjście na przestrzeń otwartą;
- 4) został wyposażony w:
  - a) trudnozapalne wykładziny podłogowe i inne stałe elementy wyposażenia i wystroju wewnątrz,
  - b) gaśnicę proszkową ABC o zawartości co najmniej 4 kg środka gaśniczego.

3. Strefa pożarowa, w której znajduje się lokal, o którym mowa w ust. 2, jest strefą pożarową określaną jako ZL, zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi, zlokalizowaną w obiekcie innym niż tymczasowy.

---

¹⁾ Minister Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej - rodzina, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 248, poz. 1485).

4. W strefie pożarowej, o której mowa w ust. 3, nie występują inne lokale, w których prowadzone są żłobki, kluby dziecięce, przedszkola lub inne formy wychowania przedszkolnego.

5. W lokalu, o którym mowa w ust. 2, i na drogach ewakuacyjnych zapewniających ewakuację użytkowników lokalu na zewnątrz budynku spełnione są wymagania przepisów przeciwpożarowych właściwe dla kategorii zagrożenia ludzi tej strefy pożarowej, w której się znajdują, a w szczególności nie występują w tym lokalu ani na tych drogach warunki będące podstawą do uznania budynku za zagrażający życiu ludzi.

§ 2. Lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy, oraz jego wyposażenie spełniają następujące warunki:

- 1) powierzchnia każdego pomieszczenia przeznaczonego na zbiorowy pobyt od 3 do 5 dzieci wynosi co najmniej 16 m^2 ; w przypadku liczby dzieci większej niż 5, powierzchnia każdego pomieszczenia ulega odpowiedniemu zwiększeniu na każde kolejne dziecko, z tym że:
  - a) powierzchnia przypadająca na każde kolejne dziecko wynosi co najmniej 2 m^2 , jeżeli czas pobytu dziecka nie przekracza 5 godzin dziennie,
  - b) powierzchnia przypadająca na każde kolejne dziecko wynosi co najmniej $2,5 \text{ m}^2$, jeżeli czas pobytu dziecka przekracza 5 godzin dziennie;
- 2) wysokość pomieszczeń przeznaczonych na pobyt dzieci wynosi co najmniej 2,5 m;
- 3) jest zapewnione utrzymanie czystości i porządku w lokalu, pomieszczenia są utrzymywane w odpowiednim stanie oraz są przeprowadzane ich okresowe remonty i konserwacje;
- 4) w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych:
  - a) podłoga i ściany są wykonane tak, aby było możliwe łatwe utrzymanie czystości w tych pomieszczeniach,
  - b) ściany do wysokości co najmniej 2 m są pokryte materiałami zmywalnymi, nienasiąkliwymi i odpornymi na działanie wilgoci oraz materiałami nietoksycznymi i odpornymi na działanie środków dezynfekcyjnych;
- 5) pościel i leżaki są wyraźnie oznakowane, przypisane do konkretnego dziecka i odpowiednio przechowywane, tak aby zapobiec przenoszeniu się zakażeń;
- 6) w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt dzieci, na grzejnikach centralnego ogrzewania są umieszczone osłony ochraniające przed bezpośrednim kontaktem z elementem grzejnym;

- 7) instalacja elektryczna jest zabezpieczona przed dostępem dzieci;
- 8) w pomieszczeniach jest zapewniona temperatura co najmniej 20°C;
- 9) jest zapewniony dostęp do węzła sanitarnego z ciepłą bieżącą wodą do utrzymania higieny osobistej dzieci, z tym że:
  - a) jest zapewniona co najmniej 1 miska ustępowa na nie więcej niż 20 dzieci i 1 umywalka na nie więcej niż 15 dzieci,
  - b) umiejscowienie miski ustępowej i umywalki jest dostosowane do wzrostu dzieci, chyba że dzieci korzystają z tych samych urządzeń sanitarnych co osoby wykonujące pracę w żłobku lub klubie dziecięcym, przy czym zastosowano rozwiązania umożliwiające dzieciom bezpieczne korzystanie z tych urządzeń,
  - c) jest zapewniony brodzik z natryskiem lub inne urządzenie do mycia ciała dziecka,
  - d) w urządzeniach sanitarnych jest zapewniona centralna regulacja mieszania ciepłej wody przy zachowaniu środków bezpieczeństwa, aby nie dopuścić do poparzenia osób korzystających z tychże urządzeń, zwłaszcza na końcówkach instalacji,
  - e) jest zapewniona dostateczna ilość mydła w płynie, jednorazowe ręczniki i środki do pielęgnacji dzieci;
- 10) jest zapewnione stanowisko do przewijania dzieci;
- 11) jest zapewniona liczba nocników odpowiadająca liczbie dzieci, których poziom rozwoju umożliwia korzystanie przez nie z nocnika;
- 12) nocniki są myte i dezynfekowane oraz przechowywane w sposób zabezpieczony przed dostępem dzieci;
- 13) jest zapewnione miejsce do przechowywania sprzętu i środków utrzymania czystości, zabezpieczone przed dostępem dzieci;
- 14) jest zapewnione miejsce do przechowywania odzieży wierzchniej, z którego mogą jednocześnie korzystać dzieci i osoby wykonujące pracę w żłobku lub klubie dziecięcym;
- 15) meble są dostosowane do wymagań ergonomii;
- 16) wyposażenie posiada atesty lub certyfikaty;
- 17) zabawki spełniają wymagania bezpieczeństwa i higieny oraz posiadają oznakowanie CE;
- 18) jest zapewniona możliwość otwierania w pomieszczeniu, niewyposażonym w wentylację mechaniczną lub klimatyzację, co najmniej 50% powierzchni okien;
- 19) pomieszczenia przeznaczone na pobyt dzieci są wietrzone w ciągu dnia co najmniej 4 razy przez co najmniej 10 minut, o ile nie są wentylowane poprzez instalację wentylacji mechanicznej nawiewno-wywiewnej lub klimatyzowane;

- 20) w pomieszczeniach jest zapewnione oświetlenie o parametrach zgodnych z Polską Normą;
- 21) apteczki w lokalu są wyposażone w podstawowe środki opatrunkowe oraz podstawowe środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy i instrukcję o zasadach udzielania tej pomocy.

§ 3. W żłobku i klubie dziecięcym, do którego uczęszcza dziecko karmione mlekiem matki, zapewnia się właściwe warunki do jego przechowywania i podawania.

§ 4. 1. W lokalu, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy, zapewnia się, w miarę możliwości, bezpośrednie wyjście na teren otwarty wyposażony w urządzenia do zabaw, niedostępny dla osób postronnych.

2. Niemowlętom zapewnia się, w miarę możliwości, leżakowanie na świeżym powietrzu, w szczególności na werandzie lub tarasie.

§ 5. 1. Do żłobków lub klubów dziecięcych utworzonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również do podmiotu zamierzającego prowadzić żłobek lub klub dziecięcy, który przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia wystąpił o opinię komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej lub opinię właściwego państwowego inspektora sanitarnego, o której mowa w art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 14 lipca 2014 r.²⁾

MINISTER

PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

w porozumieniu:

MINISTER ZDROWIA

---

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2011 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych dotyczących żłobków i klubów dziecięcych (Dz. U. Nr 69, poz. 367), które utraciło moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 10 maja 2013 r. o zmianie ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 747).

UZASADNIENIE

Rozporządzenie w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy realizuje zawarte w art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2013 r. poz. 1457) upoważnienie ustawowe do wydania przepisów wykonawczych dotyczących wymagań lokalowych i sanitarnych w lokalu, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy. Należy przy tym uwzględnić konieczność zapewnienia odpowiedniej jakości sprawowanej opieki nad dziećmi i warunków ochrony przeciwpożarowej oraz liczbę dzieci, nad którymi sprawowana jest opieka. Zgodnie z nowym brzmieniem powyższego przepisu, nadanym przez art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 10 maja 2013 r. o zmianie ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 747), podmiotem upoważnionym do wydania niniejszego rozporządzenia jest minister właściwy do spraw rodziny w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia. Na podstawie poprzedniej delegacji podmiotem uprawnionym był wyłącznie minister właściwy do spraw rodziny.

Zgodnie z nowym brzmieniem upoważnienia ustawowego, wymagania lokalowe i sanitarne jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy, określa minister właściwy do spraw rodziny w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia. Spełnienie warunków bezpieczeństwa i higieny tego lokalu gwarantują opinie komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej oraz państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, o których mowa w art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.

Z przedstawionej przez Głównego Inspektora Sanitarnego oceny warunków higieniczno-sanitarnych w żłobkach i klubach dziecięcych w 2012 r. wynika, że przeważająca część placówek sprawujących opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 zapewniła podopiecznym właściwe warunki sanitarno-higieniczne pobytu w placówce. Podobnie oceniono nowopowstające placówki ubiegające się o opinię właściwego miejscowo państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, z których większość uzyskała pozytywną opinię potwierdzającą właściwe przygotowanie do rozpoczęcia działalności.

Zaproponowane w rozporządzeniu warunki, określono na poziomie, który daje zarówno gwarancję bezpiecznego i higienicznego pobytu dzieci w tych instytucjach, a jednocześnie nie będzie stanowić nadmiernej bariery dla tworzenia żłobków i klubów dziecięcych. Zgodnie z rozwiązaniami zawartymi w rozporządzeniu, które nie wprowadzają

zmian w tym zakresie w stosunku do dotychczasowej regulacji zawartej w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2011 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych dotyczących żłobków i klubów dziecięcych (Dz. U. Nr 69, poz. 367), lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy, powinien znajdować się w budynku lub jego części spełniających wymagania określone w przepisach techniczno-budowlanych oraz przepisach o ochronie przeciwpożarowej dla kategorii zagrożenia ludzi ZL II lub wymagania uzgodnione z właściwym miejscowo komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej, w trybie określonym w tych przepisach.

Jednocześnie dopuszcza się prowadzenie żłobka lub klubu dziecięcego w lokalu znajdującym się w innym budynku lub jego części, jeżeli lokal:

- 1) jest przeznaczony dla nie więcej niż 15 dzieci;
- 2) znajduje się na parterze budynku wykonanego z elementów nierozprzestrzeniających ognia;
- 3) posiada co najmniej dwa wyjścia na zewnątrz, przy czym jednym z nich są drzwi wyjściowe z lokalu, a drugim inne drzwi lub okno umożliwiające bezpośrednie wyjście na przestrzeń otwartą;
- 4) został wyposażony w:
  - a) trudnozapalne wykładziny podłogowe i inne stałe elementy wyposażenia i wystroju wnętrza,
  - b) gaśnicę proszkową ABC o zawartości co najmniej 4 kg środka gaśniczego.

W niniejszym przypadku lokal powinien znajdować się w strefie pożarowej określonej jako ZL zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi, zlokalizowanej w obiekcie innym niż tymczasowy. W przeciwieństwie do dotychczasowej regulacji, w rozporządzeniu zaproponowano, zgodnie z uwagami zgłoszonymi przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, by w jednej strefie pożarowej, nie występowały nie tylko inne lokale, w których prowadzone są żłobki lub kluby dziecięce, lecz również inne lokale, w których prowadzone są przedszkola lub inne formy wychowania przedszkolnego. Ponadto, w związku z dopuszczeniem możliwości prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego w lokalu znajdującym się w strefie pożarowej zaliczonej do innej kategorii zagrożenia ludzi niż ZL II, pojawiły się wątpliwości, które przepisy przeciwpożarowe mają mieć zastosowanie. W konsekwencji, w rozporządzeniu zostało dookreślone, że w lokalu i na drogach ewakuacyjnych zapewniających ewakuację użytkowników lokalu na zewnątrz budynku powinny być spełnione wymagania przepisów przeciwpożarowych właściwe dla kategorii zagrożenia ludzi tej strefy pożarowej, w której się znajdują.

W rozporządzeniu dookreślono również przepisy odnoszące się do wymaganej powierzchni pomieszczeń przeznaczonych na zbiorowy pobyt dzieci. Zostało doprecyzowane, że powierzchnia każdego pomieszczenia przeznaczonego na zbiorowy pobyt od 3 do 5 dzieci powinna wynosić co najmniej 16 m². W przypadku pobytu w tym pomieszczeniu liczby dzieci większej niż 5, powierzchnia każdego pomieszczenia powinna ulec odpowiedniemu (o 2 m² lub – gdy dziecko przebywa w żłobku ponad 5 godzin dziennie – o 2,5 m²) zwiększeniu na każde kolejne dziecko.

Rozporządzenie określa, że liczba misek ustępowych i umywalek powinna być dostosowana do liczby dzieci przebywających w żłobku lub klubie dziecięcym (co najmniej 1 miska ustępowa na nie więcej niż 20 dzieci i 1 umywalka na nie więcej niż 15 dzieci). Przy czym liczba nocników, przechowywanych, mytych i dezynfekowanych w sposób zabezpieczony przed dostępem dzieci, powinna odpowiadać liczbie dzieci, których poziom rozwoju umożliwia korzystanie przez nie z nocnika. W żłobku i klubie dziecięcym powinien znajdować się również brodzik z natryskiem lub inne urządzenie do mycia ciała dziecka.

Umieszczenie miski ustępowej i umywalki powinno być dostosowane do wzrostu dzieci, chyba że dzieci korzystają z tych samych urządzeń sanitarnych co osoby wykonujące pracę w żłobku lub klubie dziecięcym i jednocześnie zastosowano rozwiązania umożliwiające dzieciom bezpieczne korzystanie z tych urządzeń.

Ponadto, zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego, zaproponowane zostało, by pomieszczenia przeznaczone na pobyt dzieci były wietrzone w ciągu dnia co najmniej 4 razy przez co najmniej 10 minut, o ile nie są wentylowane poprzez instalację wentylacji mechanicznej nawiewno-wywiewnej lub klimatyzowane. W pomieszczeniu zapewnia się możliwość otwierania co najmniej 50% powierzchni okien, chyba że pomieszczenie to nie jest wyposażone w wentylację mechaniczną lub klimatyzację.

Pozostałe zaproponowane regulacje mają – w stosunku do dotychczasowych – charakter doprecyzowujący. Niemowlętom zapewnia się leżakowanie w miarę możliwości na świeżym powietrzu, w szczególności na werandzie i tarasie. Zostało również wskazane, że z miejsca do przechowywania odzieży wierzchniej mogą jednocześnie korzystać dzieci i osoby wykonujące pracę w żłobku lub klubie dziecięcym, natomiast instalacja elektryczna wymaga odpowiedniego zabezpieczenia przed dostępem dzieci.

Jako że dotychczasowe rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2011 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych dotyczących żłobków i klubów dziecięcych zachowuje moc do dnia wejścia rozporządzenia w życie, nie dłużej

jednak niż do dnia 13 lipca 2014 r., proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem 14 lipca 2014 r.

Do żłobków lub klubów dziecięcych utworzonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia oraz do podmiotu zamierzającego prowadzić żłobek lub klub dziecięcy, który przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia wystąpił bądź to do komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej bądź właściwego państwowego inspektora sanitarnego o opinię, o której mowa w art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, zastosowanie będą miały przepisy dotychczasowe.

Problematyka regulowana w rozporządzeniu jest zgodna z przepisami prawa Unii Europejskiej i nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), gdyż nie zawiera przepisów technicznych.

Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. - Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979) oraz na stronie internetowej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.).

Nie zgłosiły się żadne podmioty zainteresowane pracami nad projektem rozporządzenia.